

Програма вступного випробування (творчого конкурсу) з предмету
«Малюнок»: розглянута та схвалена на засіданні циклової комісії

«Архітектури та дизайну»

Протокол № 4 від «16» квітня 2024 року

Голова циклової комісії

Анастасія ПЕТРОВА

Основною метою вступного випробування (творчий конкурс) з малюнку є розкриття творчого потенціалу абітурієнта, його просторового бачення, вміння абітурієнта закомпонувати малюнок, передати пропорції його елементів. Вміння передати форму та фактуру за допомогою штрихування та домогтися тональної завершеності.

Абітурієнт повинен знати:

- основні закономірності перспективної побудови;
- правила відтворення пропорцій, конструкцій і об'ємів предметів;
- закони світлотіні та тонових співвідношень;
- виражальні засоби і техніки їх використання;
- володіти технологією роботи на папері твердими і м'якими олівцями, що застосовують у тональному світлотіньовому зображенні володіти характерними особливостями художньо-виразного лінійного малюнка;
- виконувати засобами художньо-лінійного зображення об'ємні форми (куб, шестигранна призма, піраміда тощо);
- володіти загальними відомостями з перспективи;
- передавати скорочення об'ємних фігур відносно лінії горизонту.

У навчанні студента архітектора художня дисципліна «Малюнок» є однією з основних дисциплін.

Творча робота архітектора немислима без навичок малювання: він повинен уміти грамотно, швидко виконувати рисунки, ескізи і начерки з натури. Без серйозної реалістичної школи в образотворчому мистецтві з'являються самодіяльність, дилетантство, примітивізм, і в кінцевому результаті, формалізм.

Не навчившись грамотно зображати природу, не можна успішно рухатися по шляху образотворчого мистецтва.

Малюнок – являє собою художньо-образне відображення життя. Художня образність в малюнку досягається прямим, достовірним відображенням предметів та об'єктів природи. Академічний малюнок, як засіб графічної передачі видимого об'єкта або предмета, позбавлений вивчення реальних форм, неминуче зорво розпадається.

Для створення художнього образу треба володіти вмінням виконання начерків, замальовок, етюдів, ескізів. Необхідним є розвиток образного мислення, уяви, спостережливості, вміння живописними засобами правдиво відтворювати природу, передавати її конструктивні, об'ємні, матеріальні, просторові та тонально-колористичні якості.

Програма вступних іспитів з малюнку розроблена з метою виявити у абітурієнтів здібності та уміння, що необхідні для успішної професійної діяльності майбутнього архітектора.

Екзаменаційне завдання:

Світлотіньовий рисунок геометричного тіла (куб, шестигранна призма, піраміда тощо). Композиційне розміщення групи предметів на листі паперу. Просторова побудова форми. Вираження основ лінійної перспективи.

Пропорційні відношення сторін. Основні елементи освітлення і закономірність його розподілу. Поняття про узагальнення рисунку світлотіньом.

Для грамотного виконання екзаменаційної роботи, абітурієнту слід бути добре ознайомленим з теоретичними питаннями грамоти рисунка, основами лінійної та повітряної перспективи, закономірностями світлотіні, правилами передання на зображувальній площині об'єму, матеріалу та простору. Для вірного виконання завдання, абітурієнту необхідним є освоєння певних практичних навичок за наступними пунктами:

1. Оволодіння елементами перспективи. Конструктивна та перспективна побудова предметів.

2. Оволодіння принципами перспективної побудови форми за допомогою світлотіні (її градацій).

3. Оволодіння засобами передачі об'єму, матеріалу та простору в рисунку (характер світлотіні гіпсових матеріалів, тонові співвідношення, роль лінії та штриха). Необхідно також вміти грамотно бачити композиційний устрій відтворюваного об'єкту, зображення, вірне співвідношення між його частинами.

Абітурієнт повинен володіти прийомами та мовою рисунка, мати практичні навички їх реалізації в рисунку: бачити пропорції, перспективні зміни, конструктивно будувати зображення та розташовувати його на площині, володіти світлотіньовою ліпкою об'ємної форми, вміти виконувати тональний рисунок, в якому предмети зображуються у світлоповітряному середовищі. Правдиве рішення натури базується на різноманітних зображувальних засобах: об'ємі, матеріальності, просторі, тоні. Зображення тривимірного простору на площині здійснюється за допомогою перспективної та конструктивної побудови предметів.

Наступний важливий засіб передачі об'єму на площині – це градація його світлотіні. Зображенню об'ємної форми на площині допомагає сама техніка роботи – характер штриховки олівцем. Матеріальність предметів, що

зображуються, передається на площині насамперед характером світлотіні. Іншою важливою умовою є витриманість пропорційних натурі тональних відмінностей.

Важливою вимогою є вірна компоновка природи в форматі листа. Рисунок повинен бути конструктивним і побудованим пропорційно. В зображенні необхідним є передання характеру природи, чітка витримка пропорцій і тональне моделювання форми. Підпорядкування менш значимого головному, виявлення характерного, типового, підсилює правдивість зображення. Важливою характерною особливістю в зображенні предметів є їхні пропорції, співрозмірність в зображенні їх частин між собою та частинами предмету в цілому. Форму предметів виявляють завдяки освітленості. Ступінь освітленості поверхні залежить від кута падіння променя світла. На поверхні гранованих тіл переходи світлотіні більш чіткі, а на кривих поверхнях більш плавкі. Чим більш віддалений предмет в глибину простору, тим менш чіткою стає контрастність світлотіні та яскравість відтінків кольору. Сила тону штриховки підпорядковується закономірностям світлотіні – послідовному розподілу світла по поверхні в залежності від її побудови: світло, напівтіні, тіні, рефлекси, тіні від предметів.

Практичним вирішенням завдання зображення об'ємної форми предмету є ведення процесу рисунку від лінійно-конструктивної побудови з визначенням головних пропорцій предмету до трактовки об'ємної форми за допомогою світла і тіні. Процес рисунку ведеться від загального до поодинокого та від поодиноких деталей до більшого узагальнення. Вірно знайдені тональні відношення на рисунку надають зображенню предметів правдивість, матеріальність та переконливість.

Тривалість творчого конкурсу з рисунку – 4 академічні години.

Матеріали для виконання завдання: папір формату А-4, олівці різної м'якості.

Загальні вимоги до оцінювання робіт з малюнку

Специфіка проведення та оцінювання робіт з рисунку полягає в тому, що протягом вступного випробування виконується комплексне завдання, результатом якого повинна бути завершена робота. У переважній більшості випадків при оцінюванні творчого потенціалу особистості абітурієнта враховуються лише параметри, які можуть у майбутньому забезпечити безпосередній творчий результат.

**Критерії оцінювання вступного випробування
(творчого конкурсу) з предмету «Малюнок»**

Зараховано. Грамотне розміщення рисунка на форматі (картинній площині); – враховано основні закономірності композиції; – в рисунку геометричних форм їхні пропорції, форми та просторове положення виконані грамотно; – рисунок гіпсових предметів сприймається маловиразним; неповне світло-тональне вирішення в окремих місцях, допущення незначних помилок в композиції малюнку на аркуші; – в рисунку пропорції, форми та просторове положення фігур виконані грамотно; – рисунок гіпсових предметів зображений виразно, сприймається образно, цілісно; – вдало використані світло-тональні відношення, неповне тональне рішення площин фігур. Враховано основні закономірності композиції; – рисунок гіпсових предметів зображений виразно, сприймається образно, цілісно; – пропорції мають значні відхилення, світлотіньовий характер зображуваних предметів передано не в повній мірі; допущені незначні помилки в композиційному рішенні малюнку; – рисунок гіпсових предметів зображений цілісно, але світло-тональне рішення предметів сприймається невиразно, допущені незначні помилки в композиційному рішенні малюнку; – допущені незначні помилки в побудові предметів; – тональне рішення предметів не відповідає натурі

Не зараховано. Допущені значні композиційні помилки (гіперзбільшення чи гіперзменшення композиції малюнку); – зображення виконане неохайно. – допущені помилки в побудові предметів; – тональне рішення предметів не відповідає натурі; малюнок сприймається маловиразним.

Список рекомендованих джерел

1. Антонович Є.А., Шпільчак В.А. Малюнок і живопис: Методичні рекомендації. – К., 1990.
2. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок, живопись, композиция. – М.: Просвещение, 1981. – 239 с
3. Бучинський С.Л. Основы грамоти образотворчого мистецтва. – К., 1981.
4. Волков Н. Геометрия и композиция картин. – М.: «Искусство», 1990. – 132 с.
5. Жданова Н.С. Перспектива: Учебное пособие. – М.: Владос, 2004. – 224с.
5. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти. – К. Вища школа, 2003. – 248 с.
6. Михайленко В.Є. Основы композиції. – К.: Каравела, 2004. – 304 с.
7. Ли Н. Основы учебного академического рисунка. – М.
8. Нестеренко В.Е. Рисунок головы человека. – Минск, 1992. – 123 с.
Рисунок. Живопись. Композиция. – М., 1989.
9. Рисунок: Учеб. Пособие для вузов / С.В.Тихонов, В.Г.Демьянов, В.Б.Подрезков. – М.: Строиздат, 1983. – 296 с.
10. Ростовцев Н.Н. Академический рисунок. – М., 1984. – 347 с.
11. Ростовцев Н.Н. Рисование головы человека. – М., 1989. – 215 с.
12. Ростовцев Н.Н. Учебный рисунок. – М., 1976. – 354 с.
13. Соловьева Б.А. Искусство рисунка. – Л., 1989.
14. Школа изобразительного искусства: В 10 вып. – М., 1987 – 1992.
15. Шорохов Е. Композиция. – М.: «Просвещение», 1986. – 264 с.
16. Яблонский В.А. Преподавание предметов “Рисунок” и “Основы композиции”. – М.: Высшая школа, 1989. – 77 с.